

Verlag eerste bijeenkomst

Onderzoeksplatform Opleiden Professionals

Door Ruben Debusschere (Onderzoeksmedewerker Kenniscentrum HIG)

Op woensdag 11 mei vond op de campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen van hogeschool Odisee de eerste bijeenkomst van het onderzoeksplatform plaats, hierbij een kort verslag met enkele persoonlijke indrukken:

We kunnen terugkijken op een geslaagde eerste platformdag waarop een onderwijspedagogische benadering van professionaliteit in het hoger onderwijs vanuit verschillende invalshoeken en met verschillende werkvormen verkend werd. Zowel de sprekers als de deelnemers vestigden de aandacht op belangrijke vragen en (sub)thema's en gaven zo belangrijke impulsen aan de verdere ontwikkeling van een onderwijspedagogie(k) van en voor het professioneel hoger onderwijs/HBO.

Bas van den Berg vestigde met zijn lezing over persoonlijk meesterschap en dynamische identiteitsontwikkeling de aandacht op het belang van verhalen en verbeelding voor de zingevingdimensie van professionaliteit en professionele ontwikkeling. Hij behandelde professionele identiteit als een dynamisch, narratief en relationeel gegeven, en ging daarbij onder andere in op de rol van trots en onvermogen. Hoewel hij zich toespitste op lerarenopleiders, lijken de inzichten en de werkvorm van professionele dialoog ook nuttig voor het verkennen van dilemma's en energiebronnen en –vreters bij andere vakgebieden of professionele groepen. Zoals een deelnemer bijvoorbeeld opmerkte zijn er heel wat gelijkenissen met courante werkvormen in onder andere de informaticasector waarbij men uitgaat van een design logica.

Vanuit een volledig andere invalshoek dan Bas van den Berg - die zich baseerde op inzichten uit de filosofie, pedagogie, psychologie en management studies en focuste op opleidingen - presenteerde Pierre Artois een sociologische benadering van professionele groepen die eerder gericht is op de analyse van evoluties in de samenleving en de arbeidsmarkt. Verder bouwend op Angelsaksische sociologische benaderingen en Franstalige interpretaties ervan, presenteerde hij enkele mogelijkheden voor een analyse van de machtsdimensie verbonden aan het discours van professionalisering. (Een discours dat vaak gepaard gaat met de installatie en rechtvaardiging van *audit- en accountability*mechanismen en zo een rol speelt in een strijd om autonomie en controle). Met de typologie die hij voorstelde om de verschillende vormen die het professionaliseringdiscours kan aannemen heuristisch te analyseren, probeerde hij spanningen in analytische benaderingen te overbruggen. Daarvoor structureerde hij zijn typologie langs twee assen: gericht op individu-collectief en op macro-micro niveau. Uit de combinatie van deze assen ontwikkelde hij uiteindelijk vier ideaaltypes: professionalisering

betreffende tewerkstelling (macro-individueel), professionele groep (macro-collectief), organisatie (micro-collectief), en functie (micro-individueel). Vanuit het publiek rees de vraag of we ondertussen niet over het hoogtepunt van een managerideologie heen zijn, waarbij een andere deelnemer het onderscheid tussen management en leiderschap aanstipte (met misschien een toenemend belang van deze laatste?).

Naast de traditionele lezingen waarin sprekers het woord nemen, was er met de Open Space ook uitgebreid de tijd voor leden van het platform om zelf belangrijke thema's en vragen aan te brengen en te bespreken. Deelnemers leverden zo elk vanuit hun eigen invalshoek (onderzoek, kwaliteitszorg, onderwijsbeleid, onderwijspraktijk, diverse vakgebieden en uit België en Nederland) aanzetten voor de ontwikkeling van een onderwijspedagogische studie van het opleiden van professionals in het hoger onderwijs. Deze dialoog rond gemeenschappelijke interesses en bekommernissen bood eveneens de mogelijkheid om de leden van het platform wat beter te leren kennen.

Enkele thema's en vragen die tijdens de sessies op de agenda stonden en behandeld werden: Het nut en de noodzaak van, en limieten aan, de individuele en institutionele eenheid en veelheid in opleidingen en waartoe ze opleiden. Het belang van veerkracht en kwetsbaarheid bij professionals en hoe professionele opleidingen daar (meer) aandacht aan kunnen besteden. De rol die kunst kan spelen in professionele ontwikkeling en het opleiden van professionals. Hoe gezamenlijk en op een duurzame manier werk kan gemaakt worden van innovaties in het onderwijs. Hoe professioneel hoger onderwijs meer aandacht kan besteden aan, en (beter) kan bijdragen tot, de zelfontplooiing van studenten.

Na afloop van deze boeiende kennismaking met enkele platformleden en een verkenning van belangrijke thema's en vragen waren we zeker nog niet uitgepraat. Deze eerste bijeenkomst leverde ongetwijfeld contacten en stof op voor verdere discussie en samenwerking. We kijken alvast uit naar een volgende bijeenkomst (in Nederland), en hopen dat de LinkedIn-pagina in tussentijd eveneens een vruchtbaar platform kan zijn voor overleg, uitwisseling, discussies en dialoog.

Was je aanwezig en heb je zelf aanvullingen, of kon je er jammer genoeg niet bij zijn maar merk je een thema of vraag op waar je zelf mee bezig bent of waar je rond zou willen werken?

Aarzel dan zeker niet om uw bemerkingen te posten in een commentaar of om zelf een conversatie te starten op de LinkedIn-pagina die je via volgende link kan vinden: <https://www.linkedin.com/groups/8496961>